

Ateneu Agrícola

Sant Sadurní d'Anoia

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: c. Josep Rovira, 14
Alçada: 177

Coordenades:

Latitud: 41.42314
Longitud: 1.78421
UTM Est (X): 398406
UTM Nord (Y): 4586445

Classificació

Número de fitxa 08240 - 48
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1908
Autoria de l'element: Miquel Madurell i Rius (arquitecte)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 1674-I
Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). Annexes a les normes. Annex III Catàleg d'edificis i conjunts urbans a protegir per raons del seu valor cultural. Fitxa 23
Data aprovació: dj., 30/09/2010 - 12:00
Número inventari IPAC 2839
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Privada

Titular: 8465667CF9886N0001FO
Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: ds., 11/01/2025 - 19:47

Descripció

Edifici de planta baixa, pis i terrat, entre mitgeres i alineat al carrer amb una única i extensa façana de gran presència urbana. El frontis presenta una composició simètrica on destaca l'eix horitzontal que marca la gran balconera de la primera planta, que recorre tot l'edifici amb una balustrada clàssica.

El cos central de la façana és més alt que la resta i queda emmarcat per un revestiment que simula muntants de pedra. Aquest cos culmina amb un gran capcer esglaonat amb pinacles de decoració naturalista. Enmig es pot llegir la paraula "Ateneo", i destaca el símbol de la senyera en el pinacle més alt. En aquest cos s'obre una finestra tripartida amb un trencaaigües profusament decorat amb motius florals.

Els dos cossos laterals rematen el coronament amb unes balustrades que contrasten amb el remat de la balconera central perquè aquestes estan decorades amb formes circulars que s'encadenen, amb pinacles intermitjos que neixen de mènsules profusament decorades. Totes les obertures estan emmarcades i decorades, sempre amb ornamentació vegetal.

La planta baixa presenta diverses portes d'entrada, actualment només una està operativa. La façana està arrebossada i decorada amb formes que representen carreus disposats a trencajunts.

Història

L'any 1877 es va redactar el reglament de la societat anomenada "Casino de la Fraternidad" per part d'una comissió de menestrals, comerciants i treballadors diversos. Tenia el domicili al carrer Raval 33, i al carrer Montserrat 1. L'any 1866 es re-funda i legalitzada com a societat d'esbarjo amb el nom de "Casino Alianza de la Fraternidad".

L'any 1908 la junta directiva va exposar la possibilitat de tenir un local de propietat. El 16 de febrer es canvia el nom de l'entitat, que passa a dir-se "Ateneu de la Fraternidad", el nom "Ateneu" tenia connotacions més amples en aspectes culturals. L'1 de març comencen les obres de l'edifici, que durarien un any gràcies a l'esforç de molts veïns de la vila, i el mes de novembre l'entitat es dota d'un nou reglament. L'any 1911 es torna a canviar el nom, serà "Ateneo Agrícola", amb nous estatuts que defineixen l'entitat com a societat instructiva.

A l'Ateneu, s'impartien conferències, hi havia cinema, es feien balls, i hi havia pista per patinar. L'any 1919 es van arrendar nous terrenys i es va crear el camp d'esports. També es va fundar el Club Esportiu Noia, secció de futbol; i el Coro la Pàtria (1900), que s'integra a l'Ateneu, que aniria ampliant la sala d'espectacles per tenir més lloc pels nous socis. L'any 1934 es va aixecar un nou pis en un dels laterals de l'edifici, desvirtuant la composició arquitectònica original.

L'any 1939, acabada la Guerra Civil, l'Ateneu es clausurat. L'entitat és espoliada. La biblioteca, que tenia documentació des de 1878, a més de llibres, revistes, fotografies i mapes, desapareix. A l'edifici s'instal·la fins 1945 el benemèrit Auxili Social amb l'objectiu de donar de menjar als nens i nenes en el context de la postguerra. L'any 1947 passa a dir-se "Hogar del Productor de Educación y Descanso" fins que el 1970 canvia el seu nom a "Ateneo Agrícola Noya". Després de moltes tensions polítiques, l'ateneu és cedit a

l'Ajuntament l'any 1963, que no tornaria a mans del seus socis fins l'any 1982.

L'any 1891, Miquel Madurell i Rius finalitzà la seva formació com a arquitecte. Al llarg de la seva carrera, desenvolupà una activitat professional notable tant a les Illes Balears com a Barcelona. Entre els seus treballs més destacats hi ha l'edifici que actualment acull el Parlament Balear, així com diversos projectes rellevants a la capital catalana, entre els quals sobresurt la seu del Banco Hispano-Americano, premiat en el certamen anual d'arquitectura de l'any 1912. Des del 1904 assumí el càrrec d'arquitecte municipal a Sant Sadurní d'Anoia, on deixà una empremta significativa en el paisatge urbà. Madurell és considerat una figura clau en el desenvolupament del modernisme local. Entre les seves intervencions més emblemàtiques al municipi s'hi troben dos edificis públics: les Escoles Noves i l'Ateneu. (POUM, 2010), (CUBELES, 1991).

Bibliografia

CENTRE D'ESTUDIS SADURNINENCS (2013). Sant Sadurní d'Anoia: recull gràfic 1861-1975. Col·lecció L'Abans. Editorial Efadós. El Papiol.

CUBELES, Albert (1991). Urbanisme i arquitectura a Sant Sadurní d'Anoia (1865-1923). Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia. L'Avenç.

LLORAC, Salvador (2017). Sant Sadurní d'Anoia: fonaments identitaris, a *El Cep i la Nansa*, Vilanova i la Geltrú.

ROSSELLÓ, Joan (1978). Fitxes del Patrimoni Arquitectònic a l'Arxiu Històric d'Urbanisme, Arquitectura i Disseny del COAC.

ROSSELLÓ, Joan (1978). "L'arquitectura de l'eclecticisme i el modernisme a Sant Sadurní d'Anoia", a *Fires i Festes*, 1978.

SOLANS, Joan Antoni (2010) POUM. Annexes a les normes. Annex III Catàleg d'edificis i conjunts urbans a protegir per raons del seu valor cultural. Fitxa 23.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

[Arquitectura catalana: Miquel Madorell i Rius](#)

